

BÀI 2: CÁC VÍ DỤ VỀ VI PHẠM QUYỀN TỰ DO TÔN GIÁO & TÍN NGƯỠNG

Trong lần trước, chúng ta đã giới thiệu khái niệm về Nhân Quyền. Chúng ta đã nói về Bản Tuyên Ngôn Quốc Tế Nhân Quyền, một yếu tố chính yếu do LHQ áp dụng. Đây cũng là nền tảng của sự hiểu biết ngày nay về Nhân Quyền. Chúng ta cũng đã tìm hiểu về các đặc điểm của Nhân Quyền, việc áp dụng Nhân Quyền cũng như Quyền Tự Do Tôn Giáo và Tín ngưỡng trong thực tế. Chúng ta cũng đã ngừng để thảo luận về các nguyên tắc của Nhân Quyền và việc áp dụng Nhân Quyền trong thực tế.

Hôm nay, chúng ta sẽ đặc biệt xem về Quyền Tự Do Tôn Giáo và Tín ngưỡng tại VN. Chúng ta sẽ nghiên cứu về tình trạng của các Cộng đồng Tôn Giáo và Tín ngưỡng khác nhau. Có một số ví dụ trong tài liệu huấn luyện. Tuy nhiên, xin quý vị cho biết quý vị hiểu như thế nào về tình trạng Quyền Tự Do Tôn Giáo và Tín ngưỡng tại VN. Xin quý vị chia sẻ những kinh nghiệm và hiểu biết của quý vị với nhau nếu quý vị cảm thấy an toàn.

Trước khi bắt đầu, chúng ta hãy nhắc lại những điểm chính yếu về Nhân Quyền và Quyền Tự Do Tôn Giáo và Tín ngưỡng mà chúng ta đã học lần trước

SLIDE 2: QUYỀN TỰ DO TÔN GIÁO & TÍN NGƯỠNG LÀ GÌ?

- Theo Điều 18 của Công Ước Quốc Tế về Quyền Dân Sự và Chính trị thì:
- Tất cả mọi người đều được hưởng Quyền Tự Do tư tưởng (suy nghĩ), tự do lương tâm và tự do Tôn Giáo. Quyền này phải bao gồm Quyền Tự Do đã có hoặc theo 1 Tôn Giáo hay Tín ngưỡng nào đó mà mình chọn lựa và tự do biểu thị Tôn Giáo hay Tín ngưỡng của mình âm thầm hay công khai. Việc biểu thị Tôn Giáo hay Tín ngưỡng có thể thông qua việc thờ phượng, tuân theo và thực hành các nghi lễ Tôn Giáo cũng như truyền giảng cho người khác.

Như chúng ta đã học lần trước, nơi tốt nhất để chúng ta bắt đầu tìm hiểu về Quyền Tự Do Tôn Giáo và Tín ngưỡng là Điều 18 của Công Ước Quốc Tế về Quyền Dân sự và Chính trị. VN đã ký vào Công Ước này vào năm 1982.

SLIDE 3:

ĐẶC ĐIỂM CỦA QUYỀN TỰ DO TÔN GIÁO & TÍN NGƯỠNG

- Quyền có 1 Tôn Giáo hay Tín ngưỡng là 1 quyền tuyệt đối
- Quyền thay đổi 1 Tôn Giáo hay Tín ngưỡng là 1 Quyền tuyệt đối
- Quyền rao giảng, tuân theo và thực hành các nghi thức Tôn Giáo chỉ bị giới hạn trong một số điều kiện nhất định được luật pháp quy định.

Trong lần trước, chúng ta đã biết rằng Quyền Tự Do Tôn Giáo và Tín ngưỡng được mô tả trong Điều 18 của Công Ước Quốc Tế về Quyền Dân Sự và Chính Trị (ICCPR) bao gồm cả 2 mặt nội tâm và hướng ngoại, có nghĩa là:

Quyền này cho phép được tin theo một Tôn Giáo nào đó một cách thầm kín trong nội tâm và được sống đạo công khai trước mặt mọi người. Quyền này cũng cho phép truyền đạo của mình cho người khác qua việc rao giảng Tôn Giáo.

Bây giờ chúng ta hãy xem qua các ví dụ trong thực tế để thấy Quyền Tự Do Tôn Giáo và Tín ngưỡng được thể hiện như thế nào đặc biệt là ở VN? Các cộng đồng Tôn Giáo và Tín ngưỡng ở VN đang gặp phải những thử thách nào? Họ có được hành đạo một cách tự do hay không?

SLIDE 4: QUYỀN TỰ DO TÔN GIÁO & TÍN NGƯỠNG ĐƯỢC ÁP DỤNG RA SAO Ở TỪNG ĐỊA PHƯƠNG CỦA VN?

- **Quyền có được 1 Tôn Giáo hay Tín ngưỡng:**

Dù 1 Tôn Giáo có được chính quyền VN công nhận hay không thì quý vị vẫn có quyền theo Tôn Giáo đó.

Chúng tôi biết rằng hiện nay tại VN, các tổ chức Tôn Giáo và bất cứ một nhóm người nào hoạt động Tôn Giáo đều phải đăng ký với chính quyền. Chỉ có 1 số rất ít Tôn Giáo được chính quyền chính thức công nhận và không phải tất cả các tổ chức thuộc các Tôn Giáo đó đều được đăng ký. Có nghĩa là trong nhiều trường hợp, trong cùng 1 Tôn Giáo vừa có những nhà thờ hay tổ chức có đăng ký vừa có những nhà thờ hay tổ chức khác không được đăng ký. Tuy nhiên, Điều 18 không phân biệt giữa các tổ chức Tôn Giáo có hay không có đăng ký.

Trong bản báo cáo của BCV đặc biệt của LHQ về Quyền Tự Do Tôn Giáo & Tín ngưỡng sau chuyến viếng thăm VN của ông, ông cho rằng Quyền Tự Do Tôn Giáo & Tín ngưỡng phải có tính cách cố hữu cho tất cả mọi người, nghĩa là nó có trước bất kỳ sự đăng ký hay công nhận nào của chính quyền vì nó là quyền phổ quát chung cho mọi người.

- **Quyền được đi theo hay thay đổi từ 1 Tôn Giáo hay Tín ngưỡng này sang 1 Tôn Giáo hay Tín ngưỡng khác:**

Ví dụ về vi phạm: những người đổi sang Đạo Tin Lành đã bị đuổi ra khỏi nhà và bị dọa không cho đến nhà thờ.

Đạo theo: Những người chuyển đổi theo 1 đạo nào đó thường bị áp lực bắt phải quay trở lại đạo của mình. Một số bị bắt buộc phải ra khỏi nhà. Đây là 1 sự vi phạm trắng trợn Quyền được theo 1 đạo nào theo ý mình muốn như đã quy định trong Điều 18. Dù quý vị thuộc Tôn Giáo hay dân tộc nào thì quý vị đều có quyền đổi sang Tôn Giáo hay Tín ngưỡng khác. Không ai được quyền bắt buộc quý vị chuyển đổi hay không chuyển đổi Tôn Giáo hay Tín ngưỡng của quý vị.

- **Quyền được tham dự nghi thức Tôn Giáo:**

Ví dụ về vi phạm: Nhiều Phật tử đã bị ngăn cản không cho đến các chùa thuộc Giáo Hội VN Thống Nhất.

Như đã nói, Điều 18 không phân biệt giữa những tổ chức Tôn Giáo được nhà nước công nhận và những tổ chức chưa được hay không được công nhận.

SLIDE 5: QUYỀN TỰ DO TÔN GIÁO & TÍN NGƯỠNG ĐƯỢC ÁP DỤNG NHƯ THẾ NÀO Ở TỪNG ĐỊA PHƯƠNG TẠI VN?

- **Quyền được tuân theo nghi thức Tôn Giáo:**

Ví dụ về vi phạm: Nhiều Tín đồ Cao Đài được cho biết rằng việc thiết lập bàn thờ tại nhà không được nhà nước cho phép là bất hợp pháp.

Điều 18 không nói gì đến việc các hoạt động Tôn Giáo phải được thực hiện ở những nơi được chỉ định. Trong chuyến viếng thăm VN của ông, BCV đặc biệt về Quyền Tự Do Tôn Giáo và Tín ngưỡng đã bày tỏ sự lo ngại rằng những tín đồ độc lập của Đạo Cao Đài sẽ gặp nhiều khó khăn ngay cả khi họ thờ phượng tại nhà.

- **Quyền được hành đạo**

Ví dụ về vi phạm: Các tín hữu Công giáo cũng bị ngăn cản không cho tổ chức phụng vụ, tham dự thánh lễ, xưng tội hay thực hiện những dự án phúc lợi xã hội vd như mở ra những cô nhi viện.

Mặc dù Công Giáo được chính phủ VN công nhận, một số cộng đồng Công Giáo vẫn còn đối mặt với những hạn chế trong việc hành đạo một cách ôn hòa. Đặc biệt là sau khi họ phản đối những vi phạm về Nhân Quyền và việc chiếm đất.

- **Quyền được giảng đạo**

Ví dụ về vi phạm: Nhiều Tín đồ Phật Giáo Hòa Hảo đã và đang bị bắt giam vì họ phân phối các sách đạo, CD và DVD về lời dạy của Đức Huỳnh Phú Sổ.

Điều 18 bảo vệ quyền được rao giảng đạo cho người khác nếu sự rao giảng đó không có tính ép buộc hay dụ dỗ người nghe. Nếu 1 quốc gia thành viên của LHQ muốn giới hạn quyền này thì chính quốc gia đó có trách nhiệm giải thích tại sao có sự hạn chế đó.

SLIDE 6:

Vào cuối buổi học này, chúng ta sẽ làm 1 bài tập và thảo luận 1 đề tài. Xin quý vị đối chiếu với bảng liệt kê những ví dụ về vi phạm để chắc chắn rằng quý vị thật sự hiểu rõ nội dung của bài ngày hôm nay nói gì. Nếu có câu hỏi hay nhận xét gì, xin quý vị nêu ra trong phần Câu hỏi và trả lời. Phần thảo luận tạo cho quý vị có cơ hội chia sẻ ý kiến và kinh nghiệm với nhau. Vì vậy xin quý vị chuẩn bị ý kiến và câu hỏi trước khi đến lớp.

Bài tập: Nhận diện những vi phạm về Quyền Tự Do Tôn Giáo và Tín ngưỡng trong ví dụ được đưa ra.

Đề tài thảo luận: Những vi phạm về Quyền Tự Do Tôn Giáo và Tín ngưỡng nào thường thấy nhiều nhất ở VN?